

Specialiserede senfølgetilbud i Danmark

Hovedresultater og perspektiver fra Senfølgerforeningens kortlægning

Indsatsen for borgere med kræftsenfølger er under udvikling. Med Sundhedsstyrelsens nye retningslinje er ansvaret for senfølgeindsatsen blevet tydeligere fordelt mellem sygehuse, almen praksis, patientrettede forebyggelsestilbud og de specialiserede tilbud. De regionale senfølgeklinikker får samtidig en vigtig rolle som både specialiserede tilbud og videnscentre, der skal understøtte resten af sundhedsvæsenet med rådgivning, vidensdeling og kvalitetsudvikling.

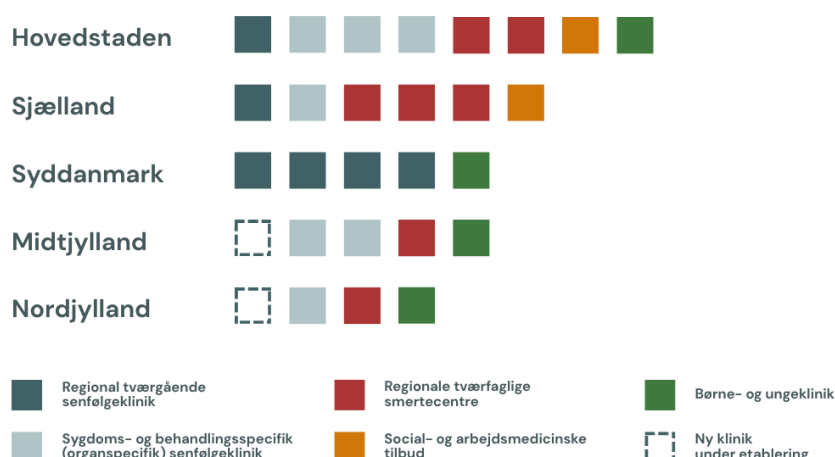
Senfølgerforeningen har derfor kortlagt de specialiserede senfølgetilbud, der findes i Danmark i dag. Kortlægningen omfatter senfølgeklinikker, regionale tværfaglige smertecentre samt social- og arbejdsmedicinske tilbud og giver et øjebliksbillede af målgrupper, adgang, behandling, fagligheder og organisering.

Kortlægningen skal give borgere, pårørende og fagpersoner et samlet overblik over de eksisterende specialiserede tilbud og deres målgrupper, adgang og organisering. Samtidig giver den et fælles udgangspunkt for den videre udvikling af det specialiserede senfølgeområde, mens den nye nationale struktur implementeres.

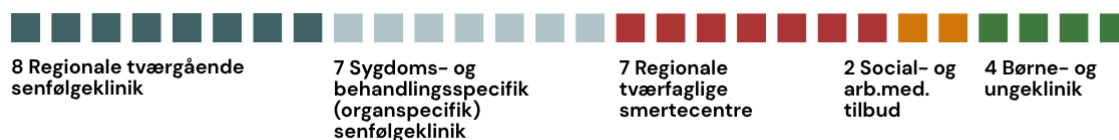
Senfølgerforeningen gennemførte sin første kortlægning af senfølgeklinikker i Danmark i 2023. Den nye kortlægning fra 2026 bygger videre på dette arbejde og omfatter nu også regionale tværfaglige smertecentre samt social- og arbejdsmedicinske tilbud.

Kortlægningen er dermed blevet udvidet og giver et bredere indblik i den specialiserede senfølgeindsats. Da kortlægningerne ikke har samme afgrænsning, kan antallet af tilbud ikke sammenlignes direkte.

Deltagere i kortlægningen:

Senfølgeklinikkerne er ikke et generelt tilbud til alle med kræftsenfølger. De er målrettet dem med mest komplekse kræftsenfølger eller med bestemte sygdoms- og behandlingsspecifikke problemer. Kortlægningen samler oplysninger om, hvem de enkelte tilbud er for, hvad de tilbyder, hvordan man henvises, og hvilke fagligheder der indgår i tilbuddet.

De tværgående senfølgeklinikker retter sig mod komplekse senfølger på tværs af diagnoser og behandlinger. De sygdoms- og behandlingsspecifikke (organspecifikke) senfølgeklinikker har en mere afgrænset målgruppe, for eksempel borgere med senfølger efter behandling for kræft i bækkenorganer eller bryst. Derudover har også regionale tværfaglige smertecentre og social- og arbejdsmedicinske klinikker bidraget til kortlægningen, da de også har tilbud til borgere med kræftsenfølger.

Kortlægningen viser et område, hvor tilbuddene har flere funktioner end den direkte patientbehandling. Flere klinikker arbejder også med udredning, rådgivning, viderehenvielse, forskning, undervisning og videnscenterfunktioner. De specialiserede klinikker har dermed ikke alene en funktion for den enkelte borger, men bidrager også med viden til resten af sundhedsvæsenet.

Langvarig/kronisk kræft

Af de otte tværgående senfølgeklিনিকer for voksne oplyser én, at den tager imod patienter med langvarig eller kronisk kræft, seks oplyser, at de ikke gør, mens én klinik endnu afventer afklaring. Blandt de syv sygdoms- og behandlingsspecifikke (organspecifikke) senfølgeklিনিকer oplyser seks, at de tager imod gruppen. Blandt de fire børne- og ungeklিনিকer oplyser to det samme.

Kortlægningen viser ikke begrundelsen for forskellen. Senfølgerforeningen er derfor i dialog med de tværgående klিনিকer om deres optagekriterier og overvejelserne bag afgrænsningen. Det er relevant, da borgere med langvarig eller kronisk kræft også kan have komplekse senfølger på tværs af diagnoser og behandlinger.

Spørgsmålet i kortlægningen var formuleret som, om klিনিকerne tager imod patienter med "langvarig/kronisk kræftsygdom". Det er ikke tilpasset den nye retningslinje *Ansvar for indsatser til senfølger i forbindelse med kræft*, hvor også langvarig behandling indgår. Tallene beskriver derfor klিনিকernes svar på det konkrete spørgsmål, ikke deres ansvar efter den nye retningslinje. Spørgsmålet vil blive opdateret i den næste kortlægning.

Tager imod patienter med kronisk/langvarig kræft?

Anvendelse af PRO-spørgeskemaer

Tretten af de 19 senfølgeklinikker oplyser, at de anvender PRO-spørgeskemaer ved opstart. Skemaerne bruges blandt andet som udgangspunkt for dialogen med patienten, til screening, monitorering og forskning. PRO anvendes også i de regionale tværfaglige smertecentre, hvor fem af syv oplyser, at de bruger PRO.

Når PRO anvendes systematisk og gentages over tid, kan det give klinikkerne viden om patienternes symptomer, behov og udvikling. Kortlægningen viser, at tilbuddene anvender forskellige skemaer og metoder. En fælles ramme for, hvornår PRO anvendes, og hvilke områder der følges over tid, kan gøre vidensopsamlingen mere sammenlignelig og anvendelig på tværs af tilbud, også i samarbejdet med kommuner og almen praksis.

Anvendes PRO skema ?

Et specialiseret senfølgeområde i udvikling

Kortlægningen viser et specialiseret senfølgeområde i udvikling, hvor nye klinikker etableres, og de eksisterende tilbud får en tydeligere rolle i den nationale senfølgeindsats.

Samtidig viser kortlægningen betydelige forskelle i tilbuddenes målgrupper, henvisningsmuligheder, ventetider, behandlingstilbud og fagligheder. Forskellene afspejler blandt andet, at klinikkerne har forskellige målgrupper og funktioner,

men rejser også spørgsmål om, hvorvidt borgere med sammenlignelige behov har samme mulighed for at få relevant specialiseret hjælp på tværs af landet.

Med den nye nationale struktur er der mulighed for at skabe større sammenhæng og tydelighed. **Målet må være, at borgere med komplekse kræftsenfølger får tidligere og mere ensartet adgang til relevant specialiseret hjælp – uanset hvor i landet de bor.**

Datagrundlag og afgrænsning

Kortlægningen bygger på frivillige besvarelser fra de specialiserede tilbud, Senfølgerforeningen har identificeret og inviteret til at deltage, indsamlet fra foråret til efteråret 2026. Den er derfor ikke en fuldstændig opgørelse over alle regionale specialiserede tilbud, og enkelte relevante tilbud kan mangle. Senfølgerforeningen fortsætter arbejdet med at identificere og inkludere klinikker/afdelinger, som endnu ikke indgår i kortlægningen.

Senfølgerforeningen, 10. oktober 2026